

Imperialisme sett fra India

For din bokergjennomgåelse forfatternes er Guden for små ting

Arundhati Roy
MIN HAVN OG
MIN STORM

Arundhati Roy:

Min havn og min storm

Oslo: Pax Forlag, 2025, 332 sider.

Oversatt av Kirsti Vogt.

Tore Linné Eriksen,

Historiker, bokredaktør i *Gnist* og med i redaksjonen for dette nummeret

Indiske Arundhati Roy er ikke bare en av verdens fremste skjønnlitterære forfattere, men også en skarpskodd og kunnskapsrik taler og essayist i kampen mot imperialisme, militarisme og religiøs hindusjåvinisme. Årets bok favner i sin form over flere litterære sjangre.

Mellom permene får vi både et nærbilde av det mer enn turbulente forholdet til sin mor, forfatterens memoarer fra oppveksten i det radikale Kerala og ei vandring gjennom kampsakene i livet til en aldri hvilende opprører. Som det gjerne heter: Det personlige er politisk, og det politiske er personlig.

Roy debutbok fra 1997, *Guden for de små ting*, blei en suksess som ga økonomiske rom for å gjøre og skrive hva hun ville. Hun fant et kraftfullt og polemisk språk som gjorde henne til en etterspurt taler ved demonstrasjoner og andre arrangementer rundt om i hele verden. Det falt sammen med de sterke protestene ved inngangen til nyliberalistisk globalisering både i det globale Nord og det globale Sør rundt inngangen til 2000-tallet. Hun oppretta en stiftelse som deler sjenerøst ut til aksjoner og sosiale bevegelser. Hun ikke bare sto på barrikadene, men bidro til å bygge dem. Da hun i fjor fikk den britiske PEN-prisen for uredd kamp for ytringsfrihet både lokalt og globalt, retta hun oppmerksomheten mot drap på journalister under Israels pågående folkemord.

Hun ikke bare sto på barrikadene, men bidro til å bygge dem.

Prispengene blei donert til helsehjelp for barn i Gaza.

Den politiske aktivismen starta med protester mot atomopprustning og maskulin krigsretorikk, der det neste steget var mobilisering mot oppdemming av Narmada-elva som rammer både natur og fattigfolk i Gujarat. Vi blir også med på hennes marsj gjennom sentrale skogsområder sammen med den maoistiske opprørsgeriljaen *naxalittene*, der motstanderen både er hensynsløse gruveselskaper og de som tjener på hogst og fordriving av marginaliserte folkegrupper.

(Hennes store reportasje blei trykt i Gnist¹)

I det som litt klisjéfyllt kalles «kontrastenes land», der bunnløs fattigdom og grotesk rikdom lever side om side, bidrar Roy iherdig og energisk til å synliggjøre ulikheter og diskriminering, alltid godt bevæpna med tall og statistikk. Sylskarpt viser hun også hvordan gamle og rigide kasteforskjeller forsterkes av det hun kaller rovdyrkapitalismens klasseforskjeller.

Ingenting virker å være hellig, hun røkter til og med ved heltebilder av Mahatma Gandhi. Hun blir kalt «terrorist» når hun svinger pisen over Indias okkupasjon av Kashmir, og var blant de første som åpent pekte på fascistiske trekk. Det er ikke uten omkostninger å velge å avsløre istedenfor å tilsløre, en forfatter som en gang fikk hyllest av statsminister og president for sitt bidrag Indias litterære anseelse, framstilles nå som «Folkefiende nr. 1». Hun mottar stadig drapstrusler og hatmeldinger, det ropes på sensur, bøker brennes og hun er flere ganger trukket for retten.

Om noen etter å ha lest Arundhati Roys tidligere romaner og årets memoarer ønsker å lese hennes essays, politiske skrifter og litterære analyser, er det ikke vanskelig å få oppfylt sitt ønske. Et godt sted å starte er et samlingsverk på 750 (!) sider, *My seditious heart* (London: Penguin, 2019). Ja, hennes hjerte er virkelig opprørsk. Og er det noe vi virkelig trenger i disse dystre tider, er det nettopp inspirasjon og eksempler på at kampvilje nytter.

¹ <https://share.google/C5TMWnFxHPyCeanOw>